

Sygn. akt: WO 11/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Buliński

SSN Marek Pietruszyński

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Wojskowej w dniu 14 grudnia 2017 r., wniosku pełnomocnika W. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem b. Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. z dnia 18 grudnia 1995 r.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek,**
- 2. kosztami postępowania wznowionego obciążyć wnioskodawcę.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem b. Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. z dnia 19 lutego 1982 r., sygn. SOW ../82, oraz zmieniającym go wyrokiem Izby Wojskowej Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1982 r., sygn. Rw 196/82, W. S. został skazany na karę roku pozbawienia wolności za czyn zakwalifikowany z art. 270 § 1 k.k. z 1969 r.

Od wymienionych wyroków wniósł rewizję nadzwyczajną Naczelny Prokurator Wojskowy i wyrokiem z dnia 20 września 1994 r., sygn. WRN 144/94,

Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa zmienił zaskarżone wyroki i uniewinnił W.S. od przypisanego mu czynu.

W związku z tym rozstrzygnięciem pełnomocnik W.S. wystąpił z wnioskiem z dnia 30 grudnia 1994 r. o przyznanie mu odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie w łącznej wysokości 404 000 000 zł (kwota przed denominacją).

Postanowieniem b. Sądu [...] Okręgu Wojskowego w W. z dnia 18 grudnia 1995 r., sygn. akt: Żo-.../95, zasądzono na rzecz wnioskodawcy 13500 złotych tytułem odszkodowania za niesłuszne skazanie.

Zażalenie na powyższe orzeczenie, w części dotyczącej nieprzyznania pełnego odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu niesłusznego skazania, złożył pełnomocnik W.S., zarzucając:

„1. obrazę prawa materialnego, mianowicie art. 487 par. 1 k.p.k., wynikającą z ograniczenia do odszkodowania za poniesioną szkodę;

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego, mianowicie art. 372 k.p.k. przez sprzeczność między częścią dyspozytywną a uzasadnieniem orzeczenia;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu za podstawę obliczenia szkody niepełnego wynagrodzenia osiągniętego przez wnioskodawcę, chociaż owo niepełne wynagrodzenie było skutkiem zastosowania wobec wnioskodawcy aresztowania tymczasowego”.

W konkluzji wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części przez przyznanie W.S. odszkodowania oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu niesłusznego skazania w kwotach określonych we wniosku wraz z odsetkami od daty złożenia wniosku.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 1996 r. Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa zaskarżone postanowienie zmienił przez podwyższenie zadośćuczynienia do kwoty 4787,60 zł i w związku z tym łącznego odszkodowania do kwoty 15500 zł.

W dniu 17 sierpnia 2017 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek pełnomocnika W.S. o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Najwyższego – Izba Wojskowa z dnia 9

lutego 1996 r., sygn. WZ 7/96. Jako podstawę wniosku wskazano przepis art. 540 § 2 k.p.k. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że żądanie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia, uzasadnione jest treścią wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt: P 21/09, który stwierdził m.in. niezgodność z Konstytucją treści przepisu art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1987 j.t.), ograniczającego możliwość orzeczenia przez sąd odszkodowania i zadośćuczynienia w kwocie wyższej niż 25 000 zł. Właśnie na podstawie tego przepisu została, zdaniem wnioskodawcy, ograniczona wysokość odszkodowania i zadośćuczynienia zasądzonych wnioskodawcy w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 1996 r. Nowy stan prawny zaistniały po wydaniu wyroku przez Trybunał Konstytucyjny, uzasadnia zatem wznowienie postępowania i orzeczenie wyższych kwot odszkodowania i zadośćuczynienia, uwzględniających całokształt doznanych przez wnioskodawcę szkód materialnych, krzywd moralnych i cierpień fizycznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Lektura wniosku o wznowienie postępowania prowadziła do stwierdzenia o jego niezasadności. Wskazać bowiem należało, że wnioskodawcy zasądzono odszkodowanie za szkody materialne i zadośćuczynienie za straty fizyczne i moralne, nie – jak twierdził autor wniosku - na podstawie przepisów art. 8 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1987 j.t.), lecz w myśl unormowań ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96 ze zm.), które zresztą nie przewidywały limitów finansowych dla dochodzonych roszczeń odszkodowawczych.

Wskazać też trzeba było, że w dniu wydania postanowienia zasądzającego na rzecz wnioskodawcy odszkodowanie i zadośćuczynienie, nie obowiązywał jeszcze art. 8 ust. 1a, bowiem został on dodany do ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za

działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, ustawą nowelizacyjną z dnia 19 września 2007 r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 191, poz. 1372) i wszedł w życie w dniu 18 listopada 2007 r.

Ponadto trzeba również było mieć na uwadze, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt: P 21/09, stwierdzającego niekonstytucyjność przepisu art. 8 ust. 1a ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego zaznaczył, iż następstwem tego wyroku będzie możliwość wznowienia postępowania pod warunkiem, że przy rozstrzyganiu spraw odszkodowawczych zastosowanie znalazł art. 8 ust. 1a ustawy. Jednocześnie podniósł, że odnosić się to będzie do sytuacji, w których żądania wnioskodawców i poniesione krzywdy przekraczały przewidziane w tym przepisie 25 000 zł (Dz.U. z 2011 r., Nr 53, poz. 277).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy w sytuacji, gdy podstawą prawną uwzględnienia roszczeń odszkodowawczych wnioskodawcy i określenia ich wysokości nie był przepis art. 8 ust. 1a ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, był zobowiązany oddalić wniosek o wznowienie postępowania sporządzony przez pełnomocnika W.S..

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wznowieniowego nastąpiło w oparciu o treść art. 639 zd. 2 k.p.k.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.